

1. скоротити чисельність бірж - для цього необхідно позбавитися фактично непрацюючих бірж, залишивши лише ті, що реально провадять біржову діяльність в обсягах, що мають значення для економіки;

2. реформувати чинне законодавство України до європейських стандартів;

3. забезпечити прозорість біржової діяльності шляхом створення єдиної державної системи розкриття фінансової інформації емітентами та іншими учасниками біржової діяльності;

4. активніше залучати до фондової діяльності іноземних інвесторів;

5. розвивати нові технології біржової торгівлі для впровадження інформаційних технологій на базі Інтернету.

Запропоновані заходи мають покращити діяльність бірж у країні, підвищать товарообіг і сприятимуть виходу економіки країни із тіні.

Отже, біржова діяльність є одним із важливих елементів фінансово - економічної системи країни. В Україні рівень розвитку біржової діяльності все ще залишається незадовільним, що проявляється в цілому ряді проблем. Більшість із цих проблем можна розв'язати за допомогою запропонованих заходів, що покращать біржову діяльність та підвищать рівень економі в країні.

До цього часу біржі в Україні не посіли належного місця, порівняно з іншими економічно розвиненими країнами, а цього вимагають нові економічні умови. Це викликає необхідність переосмислити їх сутність та призначення, розробити науково обґрунтовані пропозиції щодо формування ефективного біржового механізму, сприятливих організаційних і правових умов їх функціонування.

Список використаних джерел:

1. Т. Г. Щепіна Аналіз сучасного стану біржового ринку України - К, 2015
2. О. Л. Пластун Проблеми біржової діяльності в Україні та варіанти їх вирішення - К, 2013
3. А. М. Сухітра Біржова торгівля в Україні: проблеми становлення та розвитку - Ч, 2014.

Види біржових операцій

Гудзь В.І., студент 4 курсу факультету №2 НАВС

Науковий керівник: кандидат економічних наук, доцент *Грущенко О.А.*

Невід'ємним сектором в умовах ринкової економіки є фондові біржі у вигляді асоціацій, акціонерних товариств або установ, що підпорядковуються державі. Фондова біржа є організаційно оформленим, постійно діючим ринком, на якому створюються сприятливі умови для вільної купівлі-продажу цінних паперів за ринковими цінами на регулярній та впорядкованій основі.

Діяльність фондової біржі в Україні регламентується Законом України « Про цінні папери і фондову біржу », іншими законодавчими актами України, статутом та правилами фондової біржі.

Діяльність фондової біржі підлягає державному регулюванню , так як вона спрямована на створення в Україні централізованого ринку цінних паперів і має значну вагу для розвитку економіки держави взагалі.Актуальність цього питання і зумовило вибір даної теми.

Одним з провідних елементів фондової біржі, без якого неможливе функціонування централізованого ринку цінних паперів є брокерська контора, яка має дозвіл на здійснення діяльності з цінними паперами, є членом або підрозділом члена фондової біржі, власником брокерського місця чи орендарем брокерського місця та зареєстроване на фондовій біржі.

Головним агентом брокерської контори є **брокер**, який укладає угоди (біржові контракти) між покупцями і продавцями товарів, цінних паперів, валют, інших цінностей на фондових і товарних біржах. Брокер здійснює біржові операції за дорученням та за рахунок клієнтів, отримуючи за посередництво певну плату (брокерську комісію).

На фондовій біржі обертаються цінні папери акціонерних товариств чи інших емітентів, які пройшли біржову експертизу і включені до біржового списку

Для допуску до обігу та котирування на фондовій біржі цінні папери мають пройти процедуру лістингу - включення до списку цінних паперів, що вже котируються на біржі. На УФБ для проходження процедури лістингу необхідно надати наступні документи: нотаріально завірений статут емітента; зареєстровану інформацію про випуск цінних паперів; зразок цінного паперу, якщо випуск в документарній формі; фінансові звіти емітента.

Котирування полягає у визначенні курсів цінних паперів через зосередження попиту та пропозиції, зіставлення лімітів цін замовлень на купівлю і продаж цінних паперів та встановленні оптимальної ціни, при якій виконується найбільша кількість замовлень, здійснюється найбільший обіг цінних паперів.

Безперервне котирування, або мультифіксинг, полягає в постійному зіставленні попиту і пропозиції цінних паперів. Учасники торгів можуть виставляти заявки на купівлю та продаж цінних паперів у будь-який момент торгової сесії. Допускається коригування ціни та обсягу заявок, а також їхнє зняття з торгів до моменту укладення угоди.

Порядок проведення операцій на фондовій біржі полягає в подачі заявки, укладенні угоди, перевірці параметрів угоди (якщо угода Курсом цінного папера на певний момент часу є ціна, за якою були виконані останні замовлення, а протягом дня існує безліч курсів. При безперервному котируванні протягом дня фіксуються максимальна, мінімальна ціни та ціна угоди «на закриття», або ціна цінного папера за угодою, що укладається перед закриттям біржі. На наступний день саме ця ціна буде вважатись ціною дня при оприлюдненні результатів торгів та розрахунку цінозмін на ринку.

Переважає більшість угод на біржах здійснюється з повними лотами, де лот характеризує мінімальний стандартний обсяг біржового активу, який може бути куплений чи проданий на біржі. Лот може визначати мінімальну кількість цінних паперів, які можуть бути куплені (продані) на торгах, або мінімальний обсяг угоди в грошових коштах. У біржовій торгівлі допускаються операції з неповними лотами, проте вони, як правило, здійснюються через спеціалістів. Спеціалісти діють при цьому як дилери, виконуючи операцію від свого імені і за свій рахунок та беручи за надану послугу комісійні (12,5 цента за акцію на NYSE).

Порядок проведення операцій на фондовій біржі полягає укладається усно або по телефону), здійсненні взаєморозрахунків, виконанні угоди. Угоди, укладені на біржі, обов'язково реєструються біржею або професійним учасником біржової торгівлі, який має на це право.

Переважає більшість біржових операцій має невиробничий характер і орієнтована на отримання спекулятивного прибутку від використання постійних коливань курсів цінних паперів. Існує тільки одна біржова операція, яку можна вважати виробничою, - це розміщення нових цінних паперів. Через біржу може бути проведений також продаж акцій з контрольної позиції або продаж акцій, випущених раніше, у вигляді контрольного пакета в кількості, достатній для зміни контролю над компанією. Допускається закриті розміщення акцій, які випускаються додатково до випущених раніше і вже включених до біржового списку. Якщо кількість додаткових акцій становить більш як 25% акцій, що вже перебувають в обігу, біржа може вимагати згоди акціонерів компанії на закриті розміщення акцій. Біржа може також вимагати від покупців акцій зобов'язання не перепродавати акції протягом певного періоду часу.

Широке впровадження комп'ютерних технологій у біржовій торгівлі привело до того, що певна кількість біржових операцій виконується в автоматичному режимі. Зручна і швидкодіюча система комп'ютерного укладення угод, що в цілому сприяє підвищенню ефективності біржового ринку, іноді відіграє негативну роль в моменти втрати біржею рівноваги в результаті спекулятивних операцій. Крім стандартних послуг по операціях з цінними паперами, фондові біржі забезпечують учасників операцій на фондовому ринку оперативною та аналітичною інформацією про стан фондового ринку та тенденції його розвитку. До 30% доходів бірж становлять доходи від надання інформаційних послуг.

За останні роки різко зріс обсяг біржових операцій. Однією з причин різкого збільшення кількості трансакцій на біржі стали зміни в складі інвесторів. Якщо раніше більшість угод укладалась на користь малих інвесторів, то сьогодні близько 70% щоденних угод пов'язані з великими інституційними інвесторами - інвестиційними та страховими компаніями, пенсійними фондами тощо. Подальший розвиток біржової торгівлі приводить до розмивання принципів визначеності місця, часу та публічності. Комп'ютеризація і телекомунікації разом з лібералізацією фондового ринку сприяють глобалізації ринку і його дії практично безперервно. Збільшується кількість учасників, зникає відмінність між біржовим та позабіржовим ринком.

Список використаних джерел:

1. Біржова діяльність: Підручник для студ. вузів. - К. : ЦУЛ, 2009. - 261, с.
2. Бралатан В. П. Розвиток біржового ринку в Україні // Економіка АПК. - 2010. - № 2. - С.126-129
3. Дудорова К. Біржові операції як різновиди алеаторних договорів // Підприємництво, господарство і право. - 2008. - № 4. - С. 7-10
4. Сохацька О. М. Біржова справа: Підручник. - Тернопіль : Катрт-бланш, 2009. - 602 с.

Сучасний стан ринку цінних паперів: проблеми та перспективи